

Lausunto

06.09.2019

Asia: VM040:00/2019, VM/823/03.01.00/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntö 27.6.2019 Luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi

Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen tuottamisen ja raportoinnin yhtenäistäminen on kannatettava ja hyvä asia. Vertailukelpoisen, luotettavan ja ajantasaisen tiedon saanti on tärkeää kuntien ja kuntayhtymien talouden seurannassa ja suunnittelussa.

Määrittely- ja käynnistysvaiheessa automatisoitu tiedon kerääminen ja järjestelmämuutokset väistämättä vaativat resursseja ja aiheuttavat kustannuksia. Tietosisältöjen, kuten tililuettelon, palveluluokituksen tai muiden tietosisältömuutosten päivittäminen aiheuttavat suoria kustannuksia, koska nykyistä raportointitapaa muutetaan nimenomaan tämän nyt käsiteltävän mallin mukaiseksi (esim. tehtäväluokat, sisäisten erien käsittely). Koska toimitettavan tiedon määrä kasvaa, kasvattaa se myös virheiden mahdollisuutta ja riskinä on tietojen kirjaamiseen ja tarkastamiseen käytettävän ajan lisääntyminen.

Uusi palvelu palvelee hyvin valtiollisia toimijoita. Tehtäväluokkien lisääminen kuntayhtymän raportointiin ei ole meidän kuntayhtymässämme uutta, koska näitä on otettu käyttöön jo aiemmin tietojohdantamisen raportoinnissa. Tarkempi tieto on siis käytössä jo valmiiksi ja hyötyä tulee lähinnä vertailusta muihin toimijoihin. Lisätyötä aiheuttaa sisäisten erien käytön muuttaminen valtakunnallisen mallin mukaiseksi ja talousarvion palveluluokkakohtainen raportointi.

Jatkuviakin kustannuksia todennäköisesti jää järjestelmämuutosten takia. Kuntayhtymän tasolla automatisoidun tiedonkeräyksen henkilöstövaikutus on todella marginaalinen. Mahdollinen

tehostamisvaran lisäksi täytyy huomioida kuntayhtymälle aiheutuvat potentiaaliset lisätyöt. Investointikustannuksiin ei näytä tulevan katetta tehostamisesta. Kuntien valtionosuuksien ja sitä kautta kuntayhtymän rahoituksen leikkaus ei ole millään tapaa perusteltua. Mahdolliset toiminnalliset hyödyt, parempi vertailtavuus ja ennustaminen saattavat tuoda hyötyjä pitemmän ajan kuluessa, mutta tämä huomioidaan kuitenkin silloin muulla tapaa valtionosuuksissa.

Ehdotuksen mukaisessa toimintamallissa kunta tai kuntayhtymä vastaa tiedon oikeellisuudesta. Mikäli kunta tai kuntayhtymä itse, yksittäinen tietoja käyttävä viranomais tai muu tietojen hyödyntäjä huomaa virheen tiedoissa, tulee sen olla yhteydessä palautekanavan kautta asianomaiseen kuntaan tai kuntayhtymään. Ylläpitotehtävään kuuluviin toiminnollisuuksiin kuuluu myös mahdollisuus yhteydenottoon. Kunnan tai kuntayhtymän on itse julkaistava korjatut tiedot kaikkein tietoja hyödyntävien käyttöön. Kirjanpidon virheet korjataan kirjanpitolain periaatteiden mukaisesti uusina kirjauksina, jotka toimitetaan siinä vaiheessa, kun korjauksen kohteena oleva kausi on valmis. Sisäisen laskennan tietojen koostamisen ja raportin tuottamisen aikaiset tekniset virheet tietojen sisällössä tulee korjata viiveettä. Nämä suorat yhteydenotot ja velvoite julkaista korjatut tiedot lisäävät vastaamiseen ja selvittelyyn käytettävää aikaa ja ovat tehtävänsiirtoja tilastokeskukselta kunnille ja kuntayhtymille. Jos tietovarannon ylläpitäjän tehtävänä olisi ylläpitää yhteydenottomahdollisuutta, jonka avulla jokainen voisi esittää taloustietovarantoon, taloustietoihin ja niiden toimittamiseen liittyviä kysymyksiä, vaatisi se erittäin todennäköisesti lisäresurssia.

Kerättävän tiedon ja sen keräystiheyden tarkoituksenmukaisuudesta ja pitäisi myös pyrkiä varmistumaan, jottei teetetäisi turhaa työtä ja aiheutettaisi esim. pahimpaan lomakauteen paineita aikataulujen suhteen. Esim. palveluluokkakohtainen budjetti käyttösuunnitelman osalta on haasteellista toimittaa 15 tammikuuta.

Mänttari Liisa
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimi